

Előfiz. díj helyben:
Egész évre . . . 8 frt.
Félévre . . . 4 »
Negyedévre . . . 2 »
Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
Egész oldal . . . 20 frt.
Fél oldal . . . 10 »
Negyed oldal . . . 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kladóhivatal:
VII-ik kör, Virág-
utca, 337-ik házszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.

«Nyilttér» sora 15 k.

Kiseb hirdetéseknel minden sor után 5 kr. és a kincstári illeték számítottatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Filoxera Szabadkán!

I.

A biztosítási ágensnek.

Nagy terjedelmű szőlőink mentek eme félelmes Isten ostorától; földbirtokosaink azonban rendesen meglátogatja egy fajta veszedelmes filoxerának minden év május havában biztosítási ágensnek személyében. Sehol talán nem sereglenek annyian össze mint a mi a tanyáinkon. Eljönnek ide még a tizedik határból is; mert talán félországban sem foghatnak annyi balekot mint nálunk.

Eme filoxera fajta veszedelmes népségtisztelet a kivételnek — beláthatatlanul megszobellik, leginkább a tapasztalatlan kiscgazdákat mert a legtöbb esetben túl értékben vesznek fel a biztosításokat, lévén úgy több a biztosítási díj, s így az ő jutalékuk is (provisió.) S a mellett megtörténik a hol szeretik tehetik, hogy a jégbiztosítások felvételénél tűzbiztosítási jeltáblácskákat is vétetnek a felekkel, a mi szinte nevetséges, de az ágensnek behoz 1 frtocskát a zsebébe.

Igy rágódnak eme filoxerák az amugy is sanyaru helyzetben levő kisbirtokosokon és pedig könnyon, mert pénz kevés kell nekik, elég ha az a provisiójukat fedezi, a többi díjakra nézve váltót szoktak venni a felek-

TÁRCZA.

Orbán ünnepe.

— A „Szabadság“ eredeti tárcája. —

Másnak a mesterségében kontárkodom most, de majd csak elnézi az orbánfalvi közönség hivatalosan kinevezett lapszerkesztője: D ö n t ö J ó z s e f pékmester; viszont süsse ő is csak tovább a kenyeret, meg a többféle képen díjazott, kitüntetett kalácsokat.

Igen, az ő tisztje volna beszámolni arról a határtalan kedvről, vigságról, mely a vasárnapi mulatságot uralta. De hát — édes istenem! — mihez fogjak akkor én? Majd csak megtartom jó magam a beszámolót.

Nem láttam pártkülönbség nélkül Szabadkán régen annyi embert egy rakáson, mint a vasárnap délelőtti vonatnál. Annyian voltak, hogy szinte kételkedtünk vajjon maradt-e itthon társaságot kedvelő ember, legyen bár fiatal vagy öreg.

Mozsárdurrogatás fogadta a társaságot a célnál: Orbánfalván. Mozsárdurrogatás és muzsikaszó! De ettől kezdve aztán mindvégig nem volt egy perc, egy pillanat, amikor megcsappant volna a jó kedv, vagy elfogyott volna — a jó bor!

És ez volt a nap signaturája: jó kedv, jó bor! Ha többet se mondanék, tudnák már ebből a többiből is!

től, a mely természetesen már aratás után lejár, de addig ők is itt dorbézolnak, mert amint az aratás beáll ismét felvirad rájuk a tűz elleni kazal biztosítás és így tovább foly a művészi zsebelés.

Valóban kár, hogy a biztosítások szent ügye oly pocsoltyába sülyedt, mert tényleg daczára az elősorolt toladó eljárásoknak nálunk is még nagy része a terményeknek biztosítatlanul szokott maradni, pedig bérlőknek és oly gazdáknak kiknek a vetésük egy tagban van nem volna szabad soha elmulasztaniok a biztosításokat. De soha ne kössek a biztosítást ismeretlen házalló ügynökökkel, hanem fáradjanak magok el, egyes jó nevű kereskedőkhöz és pénzintézetekhez a hol minden jó hazai intézet tart fen ügynökségeket, s ez esetben hisszük soha sem lennek megkárosítva semmi tekintetben.

II.

A házalló tótok.

Az elősdi nép egy másik fajta, szintén nem kevésbé veszedelmes a filoxeránál a felvidékről itt csavargó tótok, kaszákkal házallnak a mi a dolog kerülőknek szép hasznót hozhat, mert annyian vannak mint a sáskák. És valjon mit árulnak, nem mást, mint amit a házallók szoktak: semmit nem érő hitványtságot! Megveszik féláron a gyárakból

A délelőtti séta után egy órakor kezdődött meg szabad ég, azaz hogy az Orbánfalvi kereszt mellett feldiszitett ponyvasátor alatt a társasabéd. Százharminc teríték és vagy háromszor, négyszer annyi külön étkező a nép köréből.

A hol sok a jókedv és sok a jó bor ott szükségképeni következmény a toaszt. Volt is elég! A sort — általános felszólításnak engedve — lapunk szerkesztője Szalay László nyitotta meg. A mai pártviszonyokról beszélt. És ha mellette ült is a polgármester M a m u z s i e h L á z á r, azért csak előtárlta azt, ami a szívében fektüdt. Megemlékezett arról, hogy az utolsó (7 év előtti) Orbán ünnepélyen, ugyanazon helyen szólalt fel a mai hatóság ellen és az lett következménye annak, hogy az orbánfalvi mulatság hét éven át szünetelt. Ma ugyanazon elveket vallja úgy politikailag, mint társadalmilag, de kész mindenkor a hatóságot úgy ő, mint munkatársai támogatni, annak az elismerő szót megadni — amikor megérdemli. Ellenkező esetben pedig támadni fog kiméletlenül, mert így és ezzel használ a város érdekének. Tetszéssel fogadott felköszöntője után M a m u z s i e h L á z á r köszöntötte fel Szalayt, méltányolva annak alkalomszerű nyilatkozatait és ígérve szentül, hogy Szabadkának felvirágoztatásán dolgozni fog észszel, erővel. Ujra Szalay László emelt szót,

a kihányásokat s eladják a szegény tanyai népnek drága pénzen tehát zsebelnek még pedig a legszegényebb munkásnéptől.

Tudtunkkal van törvény talán még szabályrendeletet is, úgy a házalló ügynökök ellen mint a kaszás tótok ellen mert a kaszákat nem a tótok készítik. Az nem házi ipar cikk, tehát vegye elő a törvény azta jogot, úgy a városi tanács mint a rendőrség, terjesztse ki a pusztai Andrások figyelmét eme filoxerákra s ne engedje, hogy ok nélkül rágódjanak tovább is a gazdaközönségen és munkás osztályon az említett két lábú filoxerák.

Egy kis garda.

T a n ü g y.

Landesmann Lipót fitanodája és nevelő intézete. A nyilvános jogu polgári fiúiskolában az évi zárvizsgák következő sorrendben fogják megtartani: Junius 24-én d. e. 8—12-ig az első osztályban, Junius 24-én d. u. 3—6-ig a második osztályban, Junius 25-én d. e. 8—12-ig a harmadik és Junius 25-én d. u. 3—5-ig a negyedik osztályban. Junius 25-én d. u. 5—6-ig az általános ének és tornavizsga. Ezekről a helyb. iskolaszék elnöksége hivatalosan értesítettet.

éltetve a mulatság kezdeményezőjét a szegedi kir. táblát köszöntő távollevő Milassin Jakab járásbirót. Ezt fia Milassin Miklós kösöntte meg.

E felköszöntők után megindult a toastok végnélküli, vad árja; s a sok között nem egy érdekeset, szellemeset hallottunk.

Ezzel vége is lett volna a lakomának, s következett a hagyományos tisztujítás.

Szavazásra csak két helyen került a dolog: a kántor- és a harangozó-állás betöltésénél.

A kántorjelölteket Körtvélyesi Bélát és Tamasy Ferencet próbaénekletésre szólították fel, de Körtvélyesi azon nyilatkozatára, hogy nem énekel ellenjelöltjével próbát, mert az fogatlan és fityűl ha énekelni akar, Tamasy önként visszalépett, kijelentvén, hogy mindaddig nem konkurál az állásra — mig új fogakat nem szerez — a fogorvosától. Kántor tehát Körtvélyesi Béla lett. A második fogas kérdésnek, hogy ki tudja jobban a harangütőt kezelni, hamar végére jártak és Milassin Sándor lett a harangozó, mig vele szemben Szekenderovits elbukott.

A többi állás közfelkiáltsással töltetett be. Megválasztattak: birónak Hevér Géza főkapitány; csak egy kifogás volt ellene, hogy nem elég vörös az orra, de hiszen kinőheti még magát! Jegyző: Vermes Béla,

Irodalom, művészet.

Alig van társadalmi vagy irodalmi kérdés, melyre figyelmét ki ne terjesztené hazánknak egyik legjobb és legelterjedtebb szépirodalmi hetilapja: a „Képes Családi Lapok.“ Legújabb 21-ik számában cikksorozatát kezd meg Tolnai Lajos jeles regényírónk és aesthetikusunk hírneves tollából „A vidék és költői“ cím alatt, melyben irodalmi viszonyaink számos ferdeségét éles tollal ecseteli. Meg vagyunk győződve, hogy e cikksorozat, mely különösen a vidéki írók és költők hivatottjaira akarja a közfigyelmet terelni, kellő méltánylásban fog részesülni a közönség részéről. Az ismertetés sora Könyves Tóth Kálmánnal kezdődik, kinek egy kitűnő rajza mindjárt közöltetik is. Ugyanazon számban van továbbá egy igen érdekes közegészségügyi cikk is: „A telefon min, járvány terjesztő“ cím alatt, melyet a közönség különös figyelmébe ajánlunk.

A ki a „Házi Közlöny“ még nem ismeri, ajánljuk, hogy e közhasznú lapból, e valóságos házi kincstárból rendeljen egy ingyen mutatószámot, hogy személyesen győződjék meg e kitűnő lap praktikus értékéről és közhasznú voltáról. Minden száma egész sorozat házi receptet s hasznos tudnivalókat hoz a mindennapi praktikus élet köréből. A mit haszonnal, anyagi előnnyel a család körében alkalmazni lehet, az mind föltalálható e házagotló lapban. Megjelenik Aradon, honnan bárkinek is szívesen küldenek ingyen és bérmentve mutatószámokat.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem

145/891. sz.

A szabadkai ipartestület elnöksége beküldte szerkesztőségünknek is, közlésére azon megkeresést, melyet a Bács-B. megyei tanfelügyelőségnek a szabadkai ipariskola bizottsághoz intézett felhívása folytán a szabadkai kath. legényegylet és szabadkai iparos ifjak művelődésükre t. elnökségéhez az iparos szaktanfolyam ügyében küldött s mely következő:

Az ipariskolai bizottságnak folyó évi márczius 7-én s 3. sz. a. kelt közleménye

hogy milyen érdemeiül fogva, azt ő maga sem igen tudná megmondani.

Tanító Milassin Antal lett. Maga is jó nevelésben részesülve (ami látszik abból is, hogy negyven éves kora dacára sem nőült még meg!), a nebulókat minden irányban kiképezheti. — Illatszerezés és sáskairtó Okolicsány Gyula, mint aki legjobban tudja, hogy hol kell a szagot keresni és a sáskát elevenen megenni.

Hogy milyen szabadállam az államban ez a kis Orbánfalva, bizonyítja az is, hogy prépostnak Dr. Schäffer Móriczot, káplánnak Dr. Vécsey Samut választották meg. Azonkívül meg van engedve Orbánfalván a szabad dohánytermelés (ha a kincstár is megengedi) s a fő-fő finácznak Milassin Ignácznak csak az lesz épen a dolga, hogy vigyázzon a vetésre. Az állások betöltése nincs képességhez kötve, csak amerikaiassan. Igy pl. ügyész Thurzó czipész lett. Minthogy biztos kilátás van a bábakra is. Főbába lett Haverd a ügyvéd és segédbába Lovass. Köztisztasági felügyelő (a la Szabadka) Buday János, pénztárnok (ha ugyan lesz pénz!) az ismert legjobb pénzkezelő Milassin József és méltó ellenőre Latky Béla lett. Kapunk ugyan nyárára Palicsra szintársulatot és ennek van s már igazgatója, de később is kell valaki,

szerint a vallás és közoktatási magyar kir. miniszter ur az iparosság szakképzettségének minél nagyobb foku előmozdítása végett szakrajtanfolyamok szervezését rendelte el — azon iparos segédek részére, a kiknek a mesterségéhez a rajzolásban való alapos jártasság megkívántatik. Ezen miniszteri rendeletről Bács-Bodrogh megye tanfelügyelősége az ipariskolai bizottság útján az ipartestületet is értesítette; hogy igen sok iparágban mennyire szükséges a rajzolásban való jártasság s mily nehéz e nélkül az illető mesterség gyakorlása, azt még különösen fejtegetni szükségtelen. Ennélfogva felhívom az illető iparos segédeket, hogy az iránti szándékukat vajjon a hetenként 3—4 órára terjedő szakrajtanfolyamban részt kívánják-e venni, — jelentsék be.

Az ipartestületnek előjárósága ugyanazzal az ügygyel folyó hó 13-án tartott ülésében foglalkozván, következő határozatot hozta: Mielőtt a testület véleményes jelentést tenne, a »Szabadság« és »Szabadkai Hírlap« helybeli lapokban közzé teendő s a »kath. legényegylet«-nek, ugy a »szabadkai iparos önképző s művelődési kör«-nek megküldendő, felhívás útján jelentkezésre hívja fel mindazokat, a kik ezen szakrajtanfolyamban részt venni kívánnak, oly hozzá adással, hogy jelentkezések a fentebb említett két társas körben és az ipartestület helyiségében június 2-ikáig fogadtatnak el, egyben a két fentebbi társas kör elnökségét a felhívásnak minél tágasabb körben leendő terjesztésére, a jelentkezések elfogadása és az ipartestülettel a fentebbi határidő elteltekor leendő közlése végett megkeresi, továbbá Polyakovits Alajos, Solymosi Lajos és Markovits Sándor helybeli rajztanár urakat az iránt leendő véleményadásra kéri fel, hogy egy heti 3—4 órára terjedő iparos szakrajtanfolyamra a rajztanfolyamra a rajztanár díjazása évente mennyibe kerülne.

Szabadka, 1891. május 22-én.

Lendvai Antal
ipartestületi elnök.

aki legalább színeket változtat, tehát megválasztották színigazgatónak Kovács Lajost, táncmesternek pedig Horvátevicset. A baktárság nagy állásával olyant biztak meg, kiről bizonyos, hogy éjjel fenn marad (ha nappal alszik is): Terbe Vincze. Mérnöknek minden különös kvalifikáció nélkül, de mert legtöbbit jár — a hivatalán kívül is, belül is Antunovits Andort tettek meg; sütőmesternek Dr. Landauer mert hir szerint igen jól tud a kemenczébe rakni és abból kiszedni. Csendbiztossá Szöllösy László szülési inspektor lett, mert neki elég dolga volt már rendetlenkedő népséggel. Tornatanár, természetesen Vermes Lajos. Várnagy — terjedelméről fogva — Hoffman tanító; kereskedő pedig (míg nem lesz petrezselyem és répa, sáfrányt árul) Barczy Béla. Orvosunk egyaránt fog kezelni embert és állatot, s ez Györgyevits Sándor korcsmáros, felügyelője: Jesszenovits; kórházgondnok, mint aki jól ért a husvágáshoz: Kollonits Félix mérsáros. Utbiztos Szudárovits lett, aki az orbánfalvi országutakat sokszor meglátalja, míg futárnak Abrasits Antal kiáltatott ki, minthogy jártas e szakmában; gyalog indult Párizsba, igaz ugyan az is, hogy már Kecskemétről visszaliferálták. Tűzoltó: Wenczel Lajos (tán mert nagyon tüzes?) koldus bíró — mert nagy ott ám a szegénység —

A földműves iskola kérdéséhez.

Kezdjük tehát az elején és nézzük, hogy milyen lehet az adai m. kir. földműves iskolának a belső berendezése és szervezése? Erre nézve ide csatolom az iskola értesítőjét, kérve a tisztelt szerkesztő urat, hogy azt jelen válaszom befejezése után ismertetni méltóztatassék, itt csak azt említem meg, hogy 1884 óta ezen földművelő iskola felszerelése és berendezése, szóval „mintájára“ számos újabb szakiskola létesült. Igy pl. a Pápan létesíteni tervezett iskola, a Nagyszentmiklóson, Csákováron megnyitott iskola ezen mintára lettek berendezve. Jászberényben is létesül egy földműves iskola az adai mintájára és pedig olyan formán, hogy egy ottani vagyos gazda itt tanítatván ki fiát, annyira megtetszett neki ezen iskola, hogy propagandát csinált s már a földműves iskola létesítésére 200 hold föld 8000 forint készpénz és 28 alapítvány által biztosítva van. Békés-Csabán a létesítendő földműves iskola annyira az adai mintájára lesz berendezve, hogy még a leltári tárgyak jegyzékét is magával vitte az itt járt bizottság, melynek tagjai nem az „azt mondják“ és „ugy hallom“ elvek szerint beszélő férfiakhoz tartozó fajtaból származnak; sőt, hogy többet mondjak, egy földműves iskolai igazgató Szerbiából szintén ezen iskola tanulmányozására s belső berendezésének megtekintésére Kraljevóából érdemesnek tartotta ide járadni. Most várok egy küldöttséget Horvátországból, mely szintén az iskola belső berendezését akarná mintául venni — legközelebb meglátogat. Azonban ez a berendezés nem az én érdemem, s nem is dicsekvésképen hozakodtam elő vele, hanem hogy lássák azok, akik esetleg sorainat elolvassák, hogy Tamasy ur mennyire alaptalanul hozakodott elő ezen iskola mintájának kárhóztatásával. Ugy ezen, valamint az összes gazdasági szakoktatás terén levő berendezések és felszerelések fő-fő mozgó eleme és életető lelke Tormay Béla ministeri tanácsos főigazgató, kinek működését bírálni Tamasy urat kissé gyenge legénynek képzelem.

Ikotics Mátyás és az ugyanezen szakmába vágó dobosok: Dulics Jenő és Drrr. Csillag Károly, kinek nem új ez a mesterség, hiszen — lapszerkesztő! Titkos rendőr (inkább titkos, mint rendőr) Csincsák Lajos, az árvák atyja; Sztójkovits József, ki szereti az özvegyeket és az árva — lányokat!

Új állások is szerveztettek; nyenek a közbirtokossági papucs mesterek: Körtyélyesi Móricz és Milassin Miklós, továbbá aki az építész is, meg az üvegest is helyettesíti, az építész üveges Malachowszky.

Végül megválasztották vrszággy. képviselőnek Mamuzsich Lázárt, már most az ő dolga, hogy az országgyűlés igazolja!.

És folyt tovább a mulatozás. A nép tánczra is perdült, énekelt, játszott!

Hat órákor szegedi vendégek jöttek, többek között táblabírók és a főügyész.

Este aztán megosztott a társaság s részint a kisebb korcsmákban, részint pedig (egy nagy társaság) lapunk szerkesztőjénél mulattak még sokáig.

S mielőtt még ide teszem az utolsó pontot, csodálkozásomnak adok kifejezést, hogy Mamuzsich Lázár, Antunovich Mátyás és Szalay László egy társaságban, egy asztalnál mulattak s még csak össze sem veszték!

Yan—Kó.

Az én működésem fő sulypontját a növendékek képezik, kik, hogy mennyire praktikus irányban vannak nevelve, mutatja azon nagy érdeklődés, hogy a 24 növendék részére épült iskolának 35 növendéknél kevesebb látogatója nem igen van, hogy 34—35 éves emberek, feleséges és gyermekes családapák, kik pedig nem elzülött iparosok, hanem 4—5 holdas kaszás, kapás paraszt emberek — eladják kis vagyonkájukat s ide jönnek, hogy kiképeztesse nek, s idővel, mint gazdák jó szolgálatban juthassanak, hogy az értelmes és vagyonos gazda osztálybeliek nagy része ide adja a fiát, hogy az ország legtávolabbi vidékéről is jönnek a felvételt kérelmezők. De, hogy a végzetek milyen irányban használhatók, arra nézve hivatkozom azon körülményre, hogy nem létezik egyetlen növendékem is, aki ha szolgálatba akar menni alkalmazást ne kapna; e tekintetben utalhatnék Győr megyében Téthen lakó Mészáros János nevű uri emberre, kinél most is nálam végzett petrovaszellói ifju van alkalmazva; miután Tamasy ur is Győr megyét érinti cikkében, menjen hozzá, s tudja meg véleményét az itt végzettekről, azt már illetékesebbnék tartom véleményezésre, miután őt, hivatkozhatom még Piukovits József orsz. képviselő urra is a többek közt ott Szabadkán, az ő gazdaságát is nálam végzett petrovaszellói paraszt fiu kezeli. Utalhatnék azon uradalmakra, pld. a futtakira, honnan két ifjut képeztetett ki a Gróf, hol nálam végzett egyének vannak alkalmazva, hogy használhatók-e, hogy urfiaknak vannak-e nevelve?

Hiszen ennél bárgyubb és nevetsége-sebb ellenvetés nem létezik, hogy urfiakat nevel-e ezen földműves iskola?! Hát kérem szívesen mondja meg nekem elfogulatlan és józan eszű ember azt, hogy van itt az urfi-askodás, mikor reggel 3 órakor felkelnek a növendékek és megvakarják a marhákat, lovakat tisztogatnak, étetnek, itatnak, takarmányt kaszálnak, szecsakáznak, másik részük szánt, vet, fogasol, hengerez, dohányt ültet, répát, tengerit kapál, szóval minden, de minden néven nevezendő munkát végez, még malacot, tehenet és borjút is őriz!

Hol van itt az urizálásra való mód és alkalom? Bizonyára az ilyet csak a tudatlanság, vagy a rossz akarat mondhatja azokkal, akik talán az adai bába-asszony informatióiból értesültek ezen földműves iskola belső életéről, hiszen az is a baj, hogy kissé túl vannak halmozva gyakorlati munkával a növendékek, s az elméleti tárgyakra naponta 2 óránál több nem fordítható. Hanem az azután igaz, hogy ha kitöltik a 2 évet használható emberek válnak, mit legjobban igazol azon körülmény, hogy a birtokosok — azonban nem a bácskaiak — szívesen felveszik őket; mi mindenesetre Tamasy ur légből kapott állításának valótlanágát igazolja, — de hát nem is kellett volna komolyan vennem Tamasy ur kifejezéseit, mert hiszen amit mondott, azt nem tapasztalta, hanem úgy hallotta! Hát ha ő nem kockáztatja meg véleményét, én sem válaszoltam volna neki egy betűvel sem, de mert helytelen informatiójára a tényekkel ellenkező véleményt nyilvánított: szükségesnek tartottam a helyreigazítást, már csak azért is, mert akadnának olyan balgatagok és kicsinyhitűek, kik elhinnék, hogy ezen iskolában „egy tanuló 200—300 frtot fizet évenként ellátás és tandíj fejében.“ — Hát megugom Tamassy urnak, hogy bizony ezek a fiuk nem 2—300 forintot fizetnek, hanem csak 150 frtot, mely-

ből élelmezésre 10 frt fordítatik havonként, a 30 frt pedig 4 évnegyedi részletben, kinek-kinek kifejtett szorgalma jutalmazásul részben vagy egészben visszaadatik; egyik kap 4 frtot, a másik 7 frt 50 krt, a harmadik 10 frtot, a negyedik semmit — tandíj pedig nincs.

Hát ha Tamasy ur elolvasta ezt a válaszomat és a megküldött iskolai értesítőt, kíváncsian várom azon állításának bizonyítását, hogy „az ilyen iskola épen czélját tévesztette dolog, mert henylő urfiakat nevelnek ott.“

Szobonya Bertalan
igazgató.

CSARNOK.

Királynő-e vagy színésznő?

„Hadd látom hát a sok megújulásban; nem lankad-e el, nem veszít-e bájam.“ Örök igazságot rejtő szavai Madáchnak, aki megállt a nagy problema előtt, melynek asszony a neve. Született légyen biborban vagy szegény kunyhóban, hívják őt királynőnek, legyen a neve koldusleány, az örök asszony benne él, az mozgatja szívét az szabályozza lelkének minden gondolatát: a hiúság.

Lehetetlen, hogy figyelmünket e percben ne irányítsuk Belgrád felé. Az ott lejáratott események közel érintenek, de még kutatás vágyunk is oda vezérel a csodás asszonyhoz, s a férje családságaért bosszút állani akaró nőhöz, a fiáért remegő anyához, a hatalomra vágyó, politikai szereplés után libegő daemonhoz. Lehetetlen, hogy az üldözött, a száműzött sorsa ne ébresszen szálnalmat lelkünkben, lehetetlen, hogy elfojtsuk agodalmunkat Sándor király trónjának sorsa iránt, de lehetetlen, hogy részvételt viseltesünk a királyné iránt. Az anya tiszteletünket, a nő becsülésünket követelheti, de a politikuss asszony készüljön a kérlelhetlen kritikára, mely őt sújtani, nem: megsemmisíteni fogja.

A viszálykodás a királyi házban régi keletű.

Fölfeltették a viszálykodás magvát, okát a lapok annyiszor meg annyiszor. Alapja volt a nő féltékenysége férje iránt, a ki meguvalva a családi tüzhelyet, egy zsidó bankár feleségével hajtatott ki a Belgrádiak nagy épütlésére Topsiderbe, alapja volt az irigység, mely mindannyiszor kifejezésre jutott, valahányszor a szerb nép ünnepelte a királyt, ridegen mellőzte a királynét, alapja volt a hatalom utáni szomj, mely kapaszkodott minden után, a mi tekintélyét öregbit, ha saját hazájának kárára történt is ez. Fizetett kémjévé szegődött Oroszországnak, megígatta fiának trónját, megzavarta Szerbiának nyugalomát csak önmagáért, csak önös céljaiért. Ő, ez nem a király anyja, ez nem az özvegy-ségét sirató asszony: ez csak a daemon lehet.

Am, ha lelkének rejtett titkairól lerántjuk a leplet, nem a daemont, hanem a színésznőt látjuk, a ki megtanulta ugyan szerepét, de eljátszani nem tudja úgy, hogy a hatás mély és állandó maradjon. Arcának fájdalmas kifejezése, szeméből patakzó könnyei képesek hullámokat verni népének keblében, de e hullámok el simulnak, a kedélyek csittulnak láttára ama okoknak, a melyek a királyné arcának fájdalmát s szemének könnyezőjét előidézték. Hazug, önös célok hazug céljának önös eszköze: hazug könnyei. Ez a szerb nép fellobbant egy pillanatra tüntetett királynéje mellett, az utcákon csatát vívott a nép a rendőrökkel, a katonák

sortüzétől hullottak az emberek; mert az asszonyt az anyát látták könnyezni, látták, hogy e hideg ész, mely a kormányok sorsát igazgatja, kegyetlen kézzel támadt meg egy védtelen nőt, hogy az országból kiutasítsák, Az asszonyt látták az anyának fájdalmát érezték csak s immár, hogy az országból, távozott látni fogják majd a színésznőt is, talán utolsó szerepében.

Linder György
országgyűlési képviselő.

A közönség köréből.*)

Panasz a 8. körü ovoda ellen.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Gyakran hallottam panaszt a szülők ajkáról, hogy gyermekeikkel a VIII-ik körü ovodában, annak czélszerűségi szempontból kritikán alóli helyzete folytán életveszélyes dolgok történtek, de mind azt kizárólag személyeskedésnek, vagy egyéni érdek kifolyásának tulajdonítottam tegnapig, a mikor ugyanis egy kis leánynek életben maradása csak a szerencsés véletlennek volt tulajdonítható, mert a városi hatóság által jónak és kifogástalanuak talált, pedig már építkezési szempontból is mód.élkül czélszerűtlen ovodai épületben házbérben lakó más három család egyik tagja a körülbelül 4—5 kilós vasalóban a tüzet élesztette a mikor a szűk udvarban szerte játszó bár teljesen kifogástalan gondozásban részesülő kisdedek közül Vinkovits Erzsike véletlenül az ovodai helyiségtől két lépésre eső szomszéd lakások előtt szaladt el s ekkor a teljes erővel himbált vasaló hegyével oly erős ütést kapott, hogy alsó ajka a szó szoros értelmében keresztül lyukadt s talán a kis leány elestének köszönhető, hogy fogai ki nem verettek — nem gondolva azon borzasztóbb eshetőségre, hogy a kis gyermek ezen ütést fejének egy gyengébb, veszélyesebb részén is szenvedhette volna.

Mint hogy pedig ilyen, a szülők rettégését teljesen igazoló esetek megakadályozása végett a hatóság figyelmét felhívni morális kötelességemnek tartom tiszteletteljesen kérem a tekintetes szerkesztő urat, hogy jelen soraimat becses lapjában közzétenni méltóztatassék. Szabadkán, 1591. évi május hó 25-én.

Egy VIII. körü polgár.

HIREK.

Rostás Flórián jobb módú és előnyösen ismert késes iparos holuap d. u. 5 órakor vezeti oltárhoz a szent-Teréz egyházban Nagy Varjas Regiát; Nagy Varjas Rókus helybeli lakos, nagy iparos kedves leányát. Boldog életet kívánunk.

Az orbánfalvi buosu nagy közönség részvételével vasárnap vig mulatsággal folyt le. Rang és párt különbségek el lettek felejtve s mindenki azon volt, hogy tehetsége szerint emelje az ünnepegy kedélyes hangulatát. Kívánjuk, hogy évről évre ismétlődjék ez ünnepegy a maihoz hasonló sikerrel.

Az új főmérnöknek dicsérőleg kell adózunk, hogy előde mulasztásait iparkodik helyreütni. A „Bognár“ utca csatornájára már megtartatta az árlejtést, de amiként tudjuk, a vállalkozónak már is kötelességébe állana a feltételek alapján hozzá fogni a munkálathoz, ugylátszik azonban késik. — A főmérnök buzgósága hálás elismerésre

*) E revat alattiak díjmentesek

találna, ha a közönség ama rég hangoztatott panaszának is elejét vétetné; 1-ső helyett az utcai csatornák tisztán tartására különös gondot fordítatna, nehogy mint a legutóbbi zápor eső alkalmával azok bedugolása folytán némely utcák árviz veszélynek legyenek kitéve, másodsor azt a sokszor és sok alkalommal megénekelt Kölcsei-utcai nyílt csatornának beboltozását — mi már közgyűléssé is rég elrendelve lett, — egyelőre legalább részben végrehajtatná.

Halálozás. A magyar nemes szerb családok egyik legidősbikét, az itthelyi Milinovic család sulyos csapás ére özv. Milinovic Istvánné szül. Pacséri Pocska Teréz elhunytá által. Az elhunyt veje volt a 10 évvel ezelőtt elhunyt Milinovic István érték képviselőnek és leánya a régi táblabíró Pocska Gergelynek és neje szül. Bajsai Vojnics Markónak. A gyászjelentés így hangzik: — „Miloszávyevics szül. Milinovic Milinka, Maxinovic Mária és Milinovic Boszilyka mély fájdalommal jelentik, hogy felejtetlen jó édesanyjuk: özv. Milinovic Istvánné szül. Pocska Teréz f. évi május hó 24-én életének 70-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Elhunytát keseregik leányain és oldalrokonain kívül unokái: Maximovic István, Boszilyka és Mladen; vejei: Miloszávyevics Milán és dr. Maximovic Miklós. A boldogult földi maradványai f. hó 26-án d. u. 5 órakor fog a gör. kel. szertartás szerint a szerb sarkert mellett fekvő családi sarkert mellett fekvő családi sarkertben az örök nyugalomnak átadatni. Szabadkán, 1891. évi május hó 25-dikén. Aldás a jó anya! emlékének!“ — E gyászhirrel kapcsolatban egy tudomásunkra esett furcsa tényt is konstatálnunk kell. A család ugyan is az itthelyi templomban és a főegyházban harangoztatni óhajtott, azonban az intéző urak a harangozást kerekén megtagadták, indokul hozván fel, hogy g. k. vallásának a kath. templomban nem harangozhatnak. Registráljuk ezt az épületes dolgot megjegyzés nélkül.

Nyilvános számadás. A f. hó 5-én megtartott „Beszede“ alkalmából a szerb dalegylet alaptökéje javára, a következő felülfizetések történtek: Dr. Antunovics József országgyűlési képviselő 10 frt, ifj. Rádics T. József birtokos 5 frt, Eremics Pál a nagy-kikindai takarékpénztár igazgatója 5 frt, özv. Pájity Katalin 5 frt, Rádics Dusan birtokos 3 frt, özv. Radnics Emilia 3 frt, dr. Maszinovics Miklós szerb kongresszusi képviselő 3 frt, dr. Petrovics Dusan ügyvéd 2 frt 50 kr, Manojlovics Szánkó birtokos 2 frt, Dimitrievics Jánosné 2 frt, Aranczky Athaváz szablyai községyi jegyző 2 frt, Gavanszky Mladen szent-tamási birtokos 2 frt, Jovánovics Lázár (Adáról) 1 frt, Jovánovics Lyubomir (Tarásról) 1 frt, Szekulics István 1 frt N. N. 50 kr, összesen 48 frt. A fenti adakozóknak a szerb dalegylet nevében nyilvánosan köszönetet mondunk. Kelt Szabadkán, 1891. évi május hó 22-én dr. Rádics Péter egyleti alelnök, Ludjics Vitomir egyleti titkár.

Mint értesülünk, Szeged környékén a napokban éjjeli jégesők voltak, nálunk azonban a fagyos napok, melynek utolsója tegnap hétfőn volt, igen tisztességesen viselték magukat.

A helybeli kath. legényegyletnek pünkösöd másodnapjáról zord idő miatt f. hó 24-ére elhalasztott táncvigalma az estefelé összetornyosult felhők és 8 óra utáni eső miatt gyér látogatottság mellett folyt le a megjelentek azonban a szünórától a városligeti vendéglőtermében és folyosóján ezután

pedig ismét a szabadban reggelig annál kedélyesebben mulattak. A négyest 30 pár pár táncolta. Miután a jegyek részben előzetesen eladattak, az egyletnek anyagi haszna is maradt a mulatságból erről azonban és a felülfizetésekről a kimutatást legközelebb hozandjuk.

Öngyilkosság Gombos Ignác tornyosi földbirtokos, bajsai Vojnits Simonné fivére, hosszabb idő óta buskomorságban szenvedett és f. hó 24-én bajsai Vojnits Simon szállásán — azon ürügy alatt, hogy az ott levő „kerek-erdőbe“ megy varjakat lövöldözni — halántékán lőtte magát, és nyomban meghalt. Teteme tegnap Ó-Becésre szállítatott, és ott helyezteték el örök nyugalomra, a családi sarkertben. Élt 46 évet. Béke poraira.†

Nyilvános gyűjtés. Az orbánfalvi kereszt fentartására és vas ráccsal való bekerítésére a vasárnapi bucsun gyűjtést indítottak. A gyűjtő ívet Dr. Reisner Lajos kezdte meg 5 frtyi adakozással. Utánna adakoztak: Dr. Schäffer 1 frt. Szalay 1 frt. Latky 20 kr. Vécsey káplán 40 kr. Körtvélyesi Möricz 1 frt. András Sándor 30 kr. Sümeghi 40 kr. Barna Sándor 20 kr. Terbe 20 kr. Milassin Sándor harangozó 60 kr. Piukovich Antal 20 kr. Puzich Márk 20 kr. Ivanits János 30 kr. Milassin 20 kr. Hubay Dezső 20 kr. Dr. Csillag 20 kr. Bleszák András 1 frt, Csincák 1 drb. szerb ezüst pénz és 20 kr. Barczy 20 kr. Jeszenovits Miklós kuttisztító 50 kr. Szkenderovics Alajos 50 kr. Szudárovits József utbiztos 50 kr. Hoffmann György várnagy 50 kr, Döntő István sütőmester 50 kr. Okolicsányi 20 kr. Szkenderovits János bukott harangozó 50 kr. Reif Antal 50 kr. Antunovics Máté 1 trt, Pölche Ignác 50 kr. Olvashatlan 20 kr. Páncsics L. 1 frt. Sámuel Fereacz 50 kr. Tésics J. 1 frt. Vincze György 1 frt. Rendőrbiztos (talált esernyőért kapott) 10 kr. — Ezen kívül felajánlottak: Sümeghy vaskezeskedő által 50 kg. vas a ráccsozathoz és Muzika Sándor mázólo által a szobor és kereszt újra festése.

Mindenféle. Sándor Béla főispán Baja szab. kir. városi főispáni állásáról leköszönt, s e leköszönését a belügyminiszter már tudomásul vette. Térényi Lajos főispán, a Békés megyében történt munkás za-

vargásokból kifolyólag felmerült okok miatt beadta emondását. — **Szörnyűsültelet** Kétféjű gyermek, Szegeden Tóth István tanyai gazdának torzszülött gyermeke született. Egy teste volt és két feje. A második fej a mellén nőtt ki nyak nélkül. A kis szörnyeteg mind a két száján szopott. Két napig maradt életben. Halála után megvizsgálták s ekkor kitűnt, hogy egy gyomra és egy szive volt.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

7352/89. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak Stern Lipót és neje Stein Julianna végrehajtást szenvedők elleni 263 frt 98 kr. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. tszék (a topolyai kir. járásbíró) területén levő s a kishegyesi 89. telekjegyzőkönyvben A I. 94. hrsz. a. foglalt ingatlanra (ház, udvar és kertre az árverést 387 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi **junius hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor** Kishegyesen a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 38 frt 76 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. törvényezikk 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881: évi november hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán, 1891. évi február hó 13-án.

A szabadka kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Magay s. k.
kir. tszéki bíró.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap a

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovataink változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s földesúri tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr. 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.